15/04/2024

Ο Μητροπολίτης Πειραιώς για τις προϋποθέσεις της Θεογνωσίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Στην Ακολουθία του Κατανυκτικού Εσπερινού της Δ΄ Κυριακής των Νηστειών (Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος), ο οποίος τελέστηκε στον Ιερό Αγίων Αναργύρων Καραβά, χοροστάτησε την Κυριακή 14 Απριλίου 2024 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ, ο οποίος κήρυξε και τον Θείο Λόγο κάνοντας αναφορά, μεταξύ άλλων, στις προϋποθέσεις της Θεογνωσίας.

Παρακολουθήστε το κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ. Σεραφείμ:

«Ο άνθρωπος αναζητούσε πάντοτε την υπερβατική πραγματικότητα, με σκοπό να βρει απάντηση στα μεγάλα προβλήματα που αναφέρονται στο μυστήριο του κόσμου και της ανθρώπινης ύπαρξης. Αναζητούσε την αλήθεια. Όμως το θέμα αυτό δεν τίθεται με τον ίδιο τρόπο πάντοτε. Έτσι και οι απαντήσεις που δίδονται

και οι συνέπειές τους για τη ζωή του ανθρώπου είναι κάθε φορά διαφορετικές», ανέφερε αρχικά στο κήρυγμά του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ, σημειώνοντας πως «σύμφωνα με την χριστιανική πίστη, η αλήθεια δεν είναι "κάτι", αλλά "Κάποιος". Κατά την χριστιανική μας αποκάλυψη η Αλήθεια είναι πρόσωπο, δεν είναι πράγμα».

Επισημαίνοντας πως «η αλήθεια και η γνώση αληθείας δεν αποτελεί υπόθεση της διάνοιας του ανθρώπου και νοησιαρχική διαδικασία, αλλά κοινωνία μεταξύ προσώπων», τόνισε πως «στο πρόσωπο του Χριστού ο άνθρωπος βρίσκει τον δρόμο για να γνωρίσει την Αλήθεια, δηλαδή να έρθει σε κοινωνία μετά του Θεανθρώπου, η οποία είναι ταυτόχρονα και κοινωνία με τον Πατέρα που είναι Αιώνια Ζωή». «Μόνο ο Χριστός μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο στον ουράνιο Πατέρα για να τον κάνει μέτοχο της ζωής. Της ζωής όχι του επιφαινομένου, αλλά της ουσίας, της πραγματικότητας», πρόσθεσε και υπογράμμισε: «Στην Αγία Γραφή αποδεικνύεται η διαφορά ανάμεσα στην χριστιανική και την διανοητική αναζήτηση της αλήθειας. Όταν ο άνθρωπος προσπαθήσει να γνωρίσει διανοητικά την αλήθεια, στηριζόμενος μόνο στη δύναμη του νου του, οδηγείται στο ίδιο λάθος της επιστήμης με την αιτιοκρατία της και του πανθεϊσμού με την ταύτιση του Θεού και του κόσμου στην αναζήτηση της αλήθειας του "τι". Αντίθετα, ο χριστιανός ενδιαφέρεται για την αλήθεια του "ποιος", η οποία όμως γνωρίζεται μόνο με την κοινωνία που είναι δώρο της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος. Η διάκρισις ανάμεσα στην αλήθεια του "τι" και στην αλήθεια του "ποιος" είναι βασική, γιατί εδώ δεν πρόκειται για θεωρητική έννοια, αλλά για το μυστήριο της Σωτηρίας του ανθρώπου. Δεν αναζητάμε κάτι που θα μας διευρύνει τον νου μας στον κόσμο αυτό της φθοράς και του θανάτου, αλλά ζητάμε την ουσία των πραγμάτων».

Στην συνέχεια ο Σεβασμιώτατος κάνοντας αναφορά στο «πολυδιαφημισμένο πείραμα του Σερν στην Ελβετία» «που είπαν ότι δήθεν ανεκάλυψε το σωματίδιο του Θεού», τόνισε πως «οι άνθρωποι, αναζητούντες δήθεν την αλήθεια, το "τι", φθάνουν στο μηδέν, στο τίποτα». «Το ίδιο συμβαίνει και με τους θεούς των θρησκειών που είναι, όπως λέγει η Γραφή, δαιμόνια». Φέροντας και ως παράδειγμα τον Ινδουισμό «με τα ζωόμορφα πρόσωπα θεών» «που εμφανίζονται ως δήθεν θεοί», σημείωσε πως «αυτός είναι ο λόγος που η θρησκεία των ανθρώπων και οι αιρέσεις, γενικότερα και ειδικότερα, είναι τραγικές πραγματικότητες: γιατί αποστερούν τον άνθρωπο από τη δυνατότητα να γνωρίσει την αλήθεια του "ποιος" και τον εντάσσουν στο ψέμα των δαιμόνων». «Οι αιρέσεις απωλείας αναφέρονται στα δόγματα της πίστης, για αυτό και η Εκκλησία αγωνίστηκε και αγωνίζεται εναντίον των ψευδοθρησκειών του κόσμου και των αιρέσεων πάσης φύσεως, που θέτουν σε κίνδυνο τη σωτηρία των ανθρώπων» συμπλήρωσε, επισημαίνοντας

παράλληλα πως «μόνον αυτή η καθαρότητα της πίστεως, οδηγεί στην καθαρότητα της ζωής».

Με την πίστη στην αλήθεια του “ποιος” η Εκκλησία, στο αιώνιο ερώτημα του ανθρώπου, δίνει απάντηση ικανή να τον απαλλάξει από τα αδιέξοδα και να τον οδηγήσει στο βαθύτερο νόημα της ζωής», είπε στην συνέχεια ο Σεβασμιώτατος, σημειώνοντας πως «η Αλήθεια είναι πρόσωπο. Είναι Εκείνος, ο οποίος διεκήρυξε μόνος σε όλη την παγκόσμια ιστορία “Εγώ είμαι η οδός και η αλήθεια και η ζωή”. Η Χάρις του Θεού, λοιπόν, δεν εξαναγκάζει κανένα και ο Θεός δεν αποκαλύπτεται εκεί που η παρουσία Του δεν είναι επιθυμητή».

«Η Χάρη συμβαδίζει με την αλήθεια», είπε σε άλλο σημείο του κηρύγματός του ο Σεβασμιώτατος, αναφέροντας πως «η Αγία Γραφή και η Εκκλησία δεν κάνουν λόγο για κανένα αδογμάτιστο χριστιανισμό». «Η δογματική αλήθεια πρέπει να επιβεβαιώνεται με την καθημερινή ζωή», τόνισε, συμπληρώνοντας πως «όταν ακολουθήσουμε πιστά όσα είπαμε, πρέπει να φροντίσουμε να αποθηκεύσουμε στις ψυχές μας τα υγιή Δόγματα και μαζί με αυτά την ακρίβεια της ζωής, ώστε και η ζωή μας να επιβεβαιώνει τα δόγματα και τα δόγματα να αποδεικνύουν πιο αξιόπιστη τη ζωή μας». «Η σωτήρια αλήθεια δεν είναι καρπός ανθρώπινης προσπάθειας, αλλά δώρον Θεού που δίδεται σε εκείνους τους οποίους πραγματώνεται η Χάρις, διά της οδηγίας και ακολουθίας των εντολών του Θεού».

Στην συνέχεια ο Σεβασμιώτατος, αφού αναφέρθηκε σε βιβλικά γεγονότα, όπου «ο αιώνιος Δημιουργός των απάντων αποκαλύπτεται στις ψυχές των πιστών», τόνισε πως «όταν ο άνθρωπος δοθεί ολοκληρωτικά στο Θεό και ποθήσει να συναντήσει εκείνο που λαχταράει η ψυχή του, τότε, αφού ο ίδιος περάσει μέσα από τη σκοτεινή νεφέλη της αγνωσίας, ο Θεός έρχεται σε αυτόν, κάνει τα πάντα γύρω του φωτεινά και αποκαλύπτεται».

«Εκείνο που αποκτά πρωταρχική σημασία στην αναζήτηση της σωτηρίας και της αλήθειας του “ποιος”, είναι η δίψα για τον Θεό, η προτεραιότητα που δίνουμε σε αυτό το ζήτημα», είπε σε άλλο σημείο και κάνοντας λόγο για τις προϋποθέσεις της Θεογνωσίας, επεσήμανε πως «ο Θεός δίδεται σε εκείνους, οι οποίοι επιποθούν την παρουσία Του και τη ζωή Του. Ο άνθρωπος δεν μένει παθητικός δέκτης της Θείας Χάρης. Η Θεογνωσία περνάει μέσα από την ελεύθερη προαίρεσή μας. Δεν αποτελεί βιασμό της ανθρώπινης προαίρεσης. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να αποδείξουμε έμπρακτα την επιλογή μας. Η Θεογνωσία απαιτεί καθαρότητα καρδιάς και αγνότητα διάθεσης. Ο πονηρός άνθρωπος δεν μπορεί να φτάσει στην αληθινή γνώση του Θεού». «Εκείνος που θα διψάσει για τον Θεό, θα τρέξει σαν το ελάφι στην πηγή, δηλαδή στον Χριστό. Αντίθετα, όποιος προσπαθήσει να σβήσει τη δίψα μόνος, δεν θα το επιτύχει αυτό ποτέ». «Για αυτό και δεν μπορούν οι αιρετικοί να

φτάσουν στον Χριστό ποτέ.

Μπορεί να το λένε, να το διακηρύσσουν, να το πιστεύουν πολλές φορές, αλλά δεν μπορούν να φτάσουν στον Χριστό, γιατί είναι ψέμα. Και ο Χριστός είναι η Αλήθεια και δεν κοινωνεί ποτέ το ψέμα με την Αλήθεια και η Αλήθεια με το ψέμα». «Για να οδηγηθεί λοιπόν κανείς στην αληθινή θεογνωσία, πρέπει να έχει γνήσια διάθεση, να διψάει για τον Θεό πραγματικά. Και αυτό προϋποθέτει ταπείνωση, διάκριση και Χάρη».

Σε άλλο σημείο του κηρύγματός του ο Σεβασμιώτατος ανέφερε πως «μια άλλη βασική προϋπόθεση της Θεογνωσίας είναι η αγάπη. Ο ίδιος ο Θεός είναι αιώνια αγάπη που επιθυμεί να έρθει σε προσωπική κοινωνία με τον άνθρωπο εν ελευθερία». «Η αγάπη του Θεού περιβάλλει όλους τους ανθρώπους», «όμως, πρέπει και ο άνθρωπος να απαντήσει στην αγάπη του Θεού με τη δική του αγάπη. Τότε ο Θεός θα του αποκαλυφθεί και ο άνθρωπος θα γνωρίσει τον Θεό».

«Η αγάπη προς τον Θεόν εκφράζεται με την ελευθερία του ανθρώπου», σημείωσε ο Σεβασμιώτατος, υπογραμμίζοντας πως «αυτή η ελευθερία αποτελεί άνοιγμα στη Θεία Αγάπη». «Με τη θέλησή του πλέον ο άνθρωπος αρνείται το δικό του θέλημα και κάνει θέλημά του το θέλημα του Θεού. Για αυτό όλοι οι κακόδοξοι αιρετικοί, επειδή έχουν ως πρόταγμα το δικό τους θέλημα, τη δική τους άποψη, τη δική τους θέση, αρνούνται με τον τρόπον αυτόν, στην ουσία της, την αγάπη του Θεού», είπε, υπογραμμίζοντας με έμφαση πως «η αγάπη προς τον Θεό εκφράζεται και ως αγάπη προς τον πλησίον. Αν κανείς πει ‘’αγαπώ τον Θεό’’, αλλά μισεί τους αδελφούς του, αυτός είναι ψεύστης, γιατί», όπως εξήγησε, δεν είναι «δυνατόν να αγαπά τον Θεό που δεν είδε, ενώ δεν αγαπά τους ανθρώπους που βλέπει. Αυτή την εντολή έχουμε από Αυτόν. Όποιος αγαπά τον Θεό, να αγαπά και τους αδελφούς του».

Ολοκληρώνοντας το κήρυγμά του ο Σεβασμιώτατος επεσήμανε πως «τα μάτια που είναι άρρωστα δεν μπορούν, χωρίς βλάβη, να δουν το φως. Το ίδιο ισχύει και για τα πνευματικά μάτια του ανθρώπου. Δεν αντέχουν στη θέα του Ακτίστου Θείου Φωτός που είναι δωρεά του Θεού. Πνευματικό χάρισμα. Έχουμε, λοιπόν, ανάγκη από πνευματική κάθαρση. Για αυτό και η Αγία μας Εκκλησία μας προσφέρει και αυτή την εκπληκτική περίοδο της Τεσσαρακοστής ακριβώς για να επιτύχουμε την πνευματική κάθαρση. Προϋπόθεσις, όμως, για την κάθαρση του ανθρώπου είναι ο αγώνας εναντίον των παθών. Όποιος πραγματικά αγαπά τον Θεό, δεν υποδουλώνεται σε τίποτε άλλο και αγωνίζεται εναντίον των παθών. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος να οδηγηθεί κανείς την κάθαρση. Η υποδούλωση στα πάθη απομακρύνει από τον Θεό».

«Η αληθινή Θεογνωσία, λοιπόν, δεν αποβλέπει στην ικανοποίηση της περιέργειας

του ανθρώπου και δεν είναι διανοητικής τάξης». «Όποιος θέλει να ικανοποιήσει την περιέργειά του και ασχολείται με ερωτήματα διανοητικής τάξεως που προϋποθέτουν την υποταγή του Θεού στα δεδομένα της ανθρώπινης διάνοιας, θα απογοητευθεί και θα οδηγηθεί, βέβαια, στην πλάνη». «Όποιος, όμως, ποθεί την αληθινή γνώση του Θεού δεν ζητάει να ικανοποιήσει την περιέργειά του. Ταυτίζει το θέλημά του με το θέλημα του Κυρίου και καθαρίζει τη διάνοια και το σώμα του για να δεχθεί τη θεϊκή επέμβαση στη ζωή του. Προσέχει ακόμη και όταν είναι μόνος του», υπογράμμισε, τέλος, ο Σεβασμιώτατος, τονίζοντας πως «η κάθαρση της ψυχής από κάθε ταπεινή επιθυμία και πάθος οδηγεί τον άνθρωπο στον δρόμο της Θεογνωσίας, στο άνοιγμα της καρδιάς του ανθρώπου για να χωρέσει τα δώρα του Θεού».

Περισσότερες φωτογραφίες στο άλμπουμ: